

STRESZCZENIE

Wstęp: Zaburzenia równowagi i zawroty głowy to jedne z najczęstszych działań niepożądanych leków przeciwnapadowych, które zgłaszane są przez leczonych pacjentów. Terapia farmakologiczna padaczki może wiązać się również m.in. z zaburzeniami wzrokowymi pod postacią m.in. rozmywania obrazu, podwójnego widzenia, zaburzenia percepcji kolorów, oczopląsu. Dysfunkcje te z kolei, w zależności od nasilenia, mogą wpływać na równowagę oraz prowokować zaburzenia kontroli posturalnej. Dostępne w literaturze dane dotyczące zaburzeń równowagi towarzyszących leczeniu padaczki w przeważającej mierze pozyskane były z grup pacjentów dorosłych. W pracy dokonano złożonej analizy parametrów równowagi u pacjentów pediatrycznych ze świeżo rozpoznaną padaczką, przed włączeniem leczenia przeciwnapadowego w porównaniu do grupy pacjentów leczonych farmakologicznie.

Cel: Celem pracy była ocena wpływu padaczki i terapii przeciwnapadowej na układ równowagi u pacjentów pediatrycznych.

Materiał i metody: Uczestnicy badania rekrutowani byli spośród pacjentów Kliniki Neurologii Rozwojowej i Epileptologii ICZMP w Łodzi. Zostali oni podzieleni na dwie grupy. Pierwsza grupa składała się z pacjentów ze świeżo postawionym rozpoznaniem padaczki bez odchyień w badaniu neurologicznym, bez towarzyszących innych chorób przewlekłych, u których badania oceniające równowagę wykonano przed wdrożeniem leczenia farmakologicznego (n=50). Druga grupa obejmowała pacjentów z rozpoznaną padaczką, bez odchyień w badaniu neurologicznym, u których badanie oceniające równowagę wykonano, po co najmniej 3 miesiącach nieprzerwanego leczenia przeciwnapadowego. Pacjenci zostali poddani 3 badaniom: skali równowagi Berga (ang. *Berg Balance Scale*), TUG (ang. *Timed Up to Go*) Testowi Wstań i Idź, badaniu posturograficznemu.

Wyniki: Przeprowadzone badania: skala równowagi Berga i TUG wykazały, że ryzyko upadku w obu badanych grupach jest małe. W analizie oceniano ponadto dwa parametry posturograficzne: długość statokinezyjogramu (L) i procent czasu w okręgu (R). Analiza wykazała, iż parametr L[mm] ma istotnie większą wartość ($p < 0,05$) w grupie pacjentów leczonych w porównaniu do grupy pacjentów nieleczonych przy oczach zamkniętych (OZ) w kierunku przód-tył (AP) oraz jako całkowita długość pokonanej ścieżki (2D). Wskazuje to, że grupa pacjentów leczonych cechuje się gorszą równowagą w tym aspekcie. Analiza danych wykazała, iż parametr R [%] miał istotnie większą wartość w grupie pacjentów nieleczonych niż w grupie pacjentów leczonych ($p < 0,05$) zarówno przy oczach otwartych OO jak i OZ.

Wskazuje to, że grupa pacjentów nieleczonych w porównaniu z grupą pacjentów leczonych charakteryzuje się lepszą równowagą w tym aspekcie.

Wnioski: W badanej grupie pacjentów z padaczką, nie stwierdzono wysokiego ryzyka upadków bez względu na stosowanie leczenia przeciwnapadowego. Szczegółowa analiza posturograficzna pozwoliła na identyfikację gorszych parametrów równowagi u pacjentów leczonych lekami przeciwnapadowymi w porównaniu z grupą nieleczoną. Charakterystyka zaburzeń równowagi stwierdzonych w grupie pacjentów leczonych przeciwnapadowo sugeruje istnienie złożonych nieprawidłowości na różnych poziomach regulacyjnych, jedynie w części pozwalających na kompensację wzrokową.